

«Тасдиқмекунам»

Директори Институти таърих,
бостоншиносӣ ва мардумшиносии
ба номи А. Дониши Академияи
илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон
доктори илмҳои таърих, профессор
Убайдулло Н.К.
26» декабри соли 2019

Хулосаи

шуъбаи таърихи навтарини Институти таърих, бостоншиносӣ ва мардумшиносии ба номи А. Дониши Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таҳқиқоти диссертационии унвонҷӯ Мирзоев Ҷурабек Абдулович «Таърихнигории таърихи сиёсии Тоҷикистони соҳибистиклол», барон дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои таърих аз рӯйи ихтисоси 07. 00. 09 – таърихнигорӣ, маъхазшиносӣ ва методҳои таҳқиқоти таърихӣ (илмҳои таърих).

Таҳқиқоти диссертационии Мирзоев Ҷ.А. «Таърихнигории таърихи сиёсии Тоҷикистони соҳибистиклол» дар шуъбаи таърихи навтарини Институти таърих, бостоншиносӣ ва мардумшиносии ба номи А. Дониши Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон омода гардидааст.

Унвонҷӯ Мирзоев Ҷурабек Абдулович. соли таваллудаш 1969, соли 1992 факултети таърихи Донишгоҳи давлатии Тоҷикистон (Донишгоҳи миллии Тоҷикистон) ва соли 1996 шуъбаи аспирантураи донишгоҳи мазкурро хатм кардааст. Аз моҳи августи соли 2016 дар вазифаи ходими илмии шуъбаи таърихи навтарини Институти таърих, бостоншиносӣ ва мардумшиносии ба номи А. Дониши Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон кор карда истодааст.

Таҳқиқоти диссертационии Мирзоев Ҷурабек Абдулович дар мавзӯи «Таърихнигории таърихи сиёсии Тоҷикистони соҳибистиклол» дар ҷаласаи шуъбаи таърихи навтарини Институти таърих, бостоншиносӣ ва мардумшиносии ба номи А. Дониши АИ ҶТ муҳокима ва барои дифоъ пешниҳод карда шуд (протоколи № 12 , аз 26 декабри соли 2019).

Дар муҳокима ширкат намуданд: Фафуров А.М., мудири шуъба, номзоди илмҳои таърих, дотсент; Абдулҳаев Р., доктори илмҳои таърих,

профессор: Ҳотамов Н.Б., доктори илмҳои таърих, профессор; Абдурашитов Ф., доктори илмҳои таърих; Каримова Р., номзади илмҳои таърих; ходимони илмии шуъба Мусоев Ё., Акрамов М., Ҳусейнӣ Х., Сайидзода И., унвонҷӯ Мирзоев Ҷ.А.

Дар натиҷаи муҳокимаи диссертатсияи Мирзоев Ҷ.А. хулосаҳои зерин пешниҳод шуданд:

Мубрам будани мавзуи таҳқиқот дар он зоҳир мегардад, ки баъд аз пош хӯрдани Иттиҳоди Шӯравӣ, дар фазои пасошӯравӣ давлатҳои нави мустақил таъсис ёфтанд ва ин давлатҳои наventaъсис дар чаҳорҷӯбаи бунёди давлатдорӣ хеш таърихро ба ҳайси яке аз воситаҳои асосии идеологӣ қарор доданд. Дар натиҷа назарияҳои нави таърихӣ, ки ба таҳкими давлатҳои наventaъсис ва тартиботҳои сиёсии тозаэҷод мусоидат мекарданд, ба миён омаданд.

Бояд қайд кард, ки ин назарияҳои таърихӣ на танҳо характери сирф идеологӣ доштанд, балки баъзан таҳти таъсири равандҳои этносиёсӣ ва иҷтимоию фарҳангӣ тағйир меҳӯрданд. Таърихнигорони муносири Осиёи Марказӣ дар чаҳорҷӯбаи ин назарияҳо, сари масъалаи давраҳои асосии таърихи Осиёи Марказӣ миёни ҳам баҳсҳои тӯлонӣ созмон доданд. Дар ҷараёни ин баҳсҳои шадид аз ҷониби онҳо қисман, баъзан батамом таърихнигорӣи шӯравӣ инкор гарда мешуд, ақидаҳои нави заминаҳои таърихӣ нашошта эҷод мешуданд. Баъзе саҳифаҳои таърих аз нав иншо мегардиданд. санадҳои муҳим ва ба ҳамагон маълуми таърихӣ аз диди нав, нодуруст шарҳу эзоҳ меёфтанд. Дар натиҷаи ин баҳсҳо ҷамъияти илмии ҷумҳуриҳои Осиёи Марказиро бӯҳрони шадид фаро гирифт ва рушди минбаъдаи вазъи баамал омада, ноғузир ба боз ҳам доман густурдани бӯҳрони илми таърих дар минтақа оварда мерасонд. Барои бартараф намудани ин бӯҳрон зарурият ба миён омад, ки на танҳо дар соҳаи таърих ва фарҳанг, балки дар соҳаи таърихнигорӣ низ таҳқиқоти маҷмӯӣ ва ҳақиқатнигорона ба анҷом расонида шавад.

Саҳми шахсии доғталаби дарёфти дарачаи илмӣ дар коркарди илмӣ ва таҳлили таърихнигорӣи маводҳои нав ва асарҳои зиёди илмӣ, ки

рочеш ба таърихи сиёсии Тоҷикистони соҳибистиклол таълиф гардидаанд, дар даврабандии таърихи Тоҷикистон дар охири асри XX – ибтидои асри XXI, дар таҳқиқи илмии заминаҳо, сабабҳо ва оқибатҳои ҷанги шаҳрвандии солҳои 1992-1997 дар Тоҷикистон ва даврабандии ин рӯйдоди мудҳиш, дар таҳқиқи авлавиҷҳои сиёсати хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ифшои саҳми Роҳбари давлат ҳамчун асосгузори сиёсати хориҷии кишвар зоҳир мегардад.

Мақсади таҳқиқоти дисертатсионӣ таҳлили маҷмӯи таърихнигории таърихи сиёсии Тоҷикистони соҳибистиклол дар тӯли солҳои 1991-2016 ба ҳисоб меравад.

Барои расидан ба ин ҳадаф иҷрои вазифаҳои зерин пеш омад:

- ҷамъбасти намудани таҳқиқот ва таълифоти муҳаққиқон ва донишмандони соҳа, ки оид ба мавзӯи мазкур анҷом дода шудааст;

- таҳлили таърихнигории асарҳои илмӣ ба таърихи сиёсии Тоҷикистони соҳибистиклол бахшидашуда;

- аз ҷиҳати назариявӣ суҷор намудани аҳамияти мавзӯи таҳқиқот;

- таҳлил ва баррасии заминаҳо ва сабабҳои сар задани ҷанги шаҳрвандии солҳои 1992-1997 дар Тоҷикистон;

- ошкор намудани аҳамияти Иҷлосияи XVI Шурои Олии ҶТ дар роҳи расидан ба сулҳ ва барқарор гардидани ҳукумати конституционӣ;

- таҳлил ва баррасии даврабандии ҷанги шаҳрвандии солҳои 1992-1997 дар Тоҷикистон;

- таҳлили натиҷаҳои гуфтушуниди миёни тоҷикон ва тарғиби таҷрибаи сулҳ;

- ошкор намудани натиҷаҳои фаъолияти Комиссияи оштии миллий ва роҳҳои расидан ба сулҳи комил;

- баррасӣ ва таҳқиқи илмӣ самтҳои асосии сиёсати хориҷии Тоҷикистони соҳибистиклол;

- баррасии нақши Асосгузори сулҳу ваҳдати миллий – Пешвои

миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар муайян намудани самтҳои асосии сиёсати хориҷии Тоҷикистони соҳибистиклол;

- муайян намудани ҷабҳаҳои омӯхтанашуда дар таърихи сиёсии Тоҷикистони соҳибистиклол.

Навгони илмӣ диссертатсияи Мирзоев Ҷ.А. дар он зоҳир мегардад, ки бори нахуст дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳқиқоти диссертатсионие пешниҳод мегардад, ки дар боби таърихнигории таърихи сиёсии Тоҷикистони соҳибистиклол таҳқиқоти маҷмӯӣ махсуб меёбад. Илова бар ин, муқаррароти зерини илмӣ низ навгониҳои таҳқиқотро ташкил медиҳанд:

- дар асоси манбаъҳои сершумор, теъдоди зиёди асарҳои нашргардида оид ба масоили гуногуни таърихи сиёсии Тоҷикистони соҳибистиклол бори нахуст дар илми таърихнигории ватанӣ таҳлили маҷмӯӣ таҳқиқоти мазкур амалӣ гардид;

- адабиёти илмӣ, ки вазъи сиёсии даҳсолаи охири асри XX, махсусан воқеаҳои феврالی соли 1990 ва ҷанги шаҳрвандии солҳои 1992-1997 дар Тоҷикистонро ба таври гуногун инъикос намудаанд, бори нахуст мавриди таҳлили илмӣ қарор гирифтаанд;

- ба қорҳои илмӣ дар ин муддат анҷомдодаи муҳаққиқон, ки ба таърихи сиёсии Тоҷикистон марбутанд, баҳои илмӣ дода шудааст;

- таърихи Тоҷикистони соҳибистиклол бори нахуст даврабандӣ мешавад;

- заминаҳо, сабабҳо ва оқибатҳои ҷанги шаҳрвандии солҳои 1992-1997 дар Тоҷикистон аз ҷиҳати илмӣ таҳқиқ гардида, даврабандии ин рӯйдоди муҳим амалӣ шудааст.

Аҳамияти назариявӣ ва амалиявӣ таҳқиқот дар он зоҳир мегардад, ки натиҷаҳои ба даст омада метавонанд дар қорҳои илмӣ – таҳқиқотии муҳаққиқон ва муаррихон ҷиҳати инъикоси таърихи сиёсии кишвар дар даврони истиқлолият кӯмаки воқеӣ расонанд. Мазмуни асосӣ, хулосаҳо ва маводи санадии диссертатсияро метавон зимни таълифи асарҳои маҷмӯӣ роҷеъ ба таърихи сиёсии Тоҷикистони соҳибистиклол дар солҳои

1991- 2016, инчунин зимни хондани курсҳои лексионӣ ва курсҳои махсус аз фанҳои “Таърихи халқи тоҷик”, “Таърихи сиёсии Тоҷикистони соҳибистиклол”, “Таърихнигории таърихи сиёсии Тоҷикистони соҳибистиклол” васеъ истифода кард. Аҳамияти амалии диссертатсия инчунин аз истифодаи эҳтимолии натиҷаҳои бадастомадаи таҳқиқот дар ниҳодҳои илмӣ –тадқиқотӣ, кафедраҳои гуманитарии мактабҳои олии иборат аст.

Маводи дар диссертатсия овардашуда барои маърифати воқеии масъалаҳои муҳими ҳаёти сиёсии мамлакат дар даврони истиқлолият имконият медиҳанд. Хулосаҳо ва тавсияҳои диссертатсия барои ҳалли бисёр масъалаҳои ҳалталаби Тоҷикистони муосир муфиданд.

Таҳқиқоти илмии Мирзоев Ҷурабек Абдулович “Таърихнигории таърихи сиёсии Тоҷикистони соҳибистиклол», ҷавобгӯи талаботи муқаррарнамудаи ҚОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон буда, барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои таърих аз рӯйи ихтисоси 07 00 09 – таърихнигорӣ, маъхазшиносӣ ва методҳои таҳқиқоти таърихӣ (илмҳои таърих) тавсия карда мешавад.

Хулоса дар маҷлиси шӯъбаи таърихи навтарини Институти таърих, бостоншиносӣ ва мардумшиносии ба номи А. Дониши Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул карда шудааст.

Дар ҷаласаи ширкат доштанд – 9 нафар

Натиҷаи овоздиҳӣ: «тарafdор» - 9, «зид» - нест, «бетараф» - нест.

Протоколи № 12 аз 26 декабри соли 2019.

Мудири шӯъбаи таърихи навтарини
Институти таърих, бостоншиносӣ ва
мардумшиносии ба номи А. Дониши
Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон
номзоди илмҳои таърих, дотсент

Гафуров А.М.

Имзон и.и.т. Гафуров А.М. расдиқ мекунам
Сардори ШК

Файзуллоева Г.